

ВЕЛИКОТО
ВЪ ЖИВОТА

СЪБОРНИ БЕСЕДИ
ОТЪ УЧИТЕЛЯ
1934

София 1997

ВЕЛИКОТО В ЖИВОТА. Учителя
(Петър Константинов Дънов, 1864-1944)
Издателство "Бяло Братство"
Първо фототипно по изданието от 1934 г., София.

Съборни беседи от Учителя, държани август 1934 г.
на Витоша (Яворови присои).

© Общество "Бяло Братство"
© Издателство "Бяло Братство"
ISBN 954-8091-79-8

Великото въ живота.

Съзнанието на съвременния човѣкъ трѣбва да се отличава главно съ три качества: будностъ, схватливостъ и широта, т. е. то трѣбва да обхваща, да обема всичко въ себе си.

Великото, хубавото и красивото въ живота е за великитѣ души. Великото въ свѣта се постига само въ Божията Любовь. Който живѣе въ Божията Любовь, само той може да се нарече великъ.

Сега ще изнеса нѣколко примѣра отъ всѣкидневния животъ на хората. Какво трѣбва да направите, ако искате да се надтичвате съ нѣкой конь? Колкото силно да тичате, коньтъ все ще ви надмине. Ако искате да се състезавате съ него, трѣбва да се качите на гърба му. Тогава и вие ще препускате толкова бързо, колкото и коньтъ. Ако искате да се надпреварвате съ нѣкой тренъ, той ще ви надмине. За да не останете назадъ отъ трена, вие трѣбва да се качите на него, и тогава ще се движите съ сжщата бързина, съ каквато той се движи. Ако се надпреварвате съ свѣтлината, вие ще останете далечъ отъ нея. Щомъ искате да бждете наредъ съ нея, трѣбва да се качите на нейната колесница. При това положение, вие ще се движите съ сжщата бързина, съ каквато свѣтлината се движи.

Следователно, не се надпреварвайте съ любовта! Не разисквайте върху въпроса, кой колко любовь има. Това е неразбранъ въпросъ. Да се занимавате съ въпроса, колко и каква любовь има човѣкъ, това е материалистическо разбиране на

любовта. Представете си единъ голѣмъ изворъ, който извира отъ нѣкоя планина и се влива въ морето. По цѣлия пѣтъ, дето изворътъ тече, сж наредени безброй дървета. Какъ мислите, кои отъ дърветата първи ще усѣтятъ любовта на извора? Първи ще усѣтятъ любовта на извора ония дървета, които сж най-близо до него. Останалитѣ, които стоятъ подалечъ отъ извора, трѣбва ли да плачатъ, да съжбяватъ, че любовта на извора не е достигнала до тѣхъ? Тѣ трѣбва да чакатъ съ търпение, да дойде до тѣхъ любовта на извора. Не трѣбва да се блѣскаатъ едни въ други, да се състезаватъ помежду си. Тѣ трѣбва съ търпение да чакатъ момента, когато любовта ще се излѣе и върху тѣхъ. Съ чакането тѣ нищо нѣма да изгубятъ. Дойдете ли до любовта, казвамъ: Чакайте любовта ще ви посети. На сжщото основание казвамъ: Чакайте Господа, Той самъ ще ви посети. Не се надпреварвайте, не се състезавайте помежду си, кой пръвъ да отиде при Господа, и кой повече да вземе отъ Него. Той самъ ще дойде при всѣки отдѣлно и ще му даде, колкото му е нужно. Слнцето ли дохожда при насъ, или ние отиваме при него? Горко на човѣка, ако остане на него, всѣка сутринъ да отива при слнцето! Слнцето иде при насъ, а ние само го посрѣщаме.

Ще кажете, може би, че не разбирате тази мисль. — По-добре, че не разбирате. Неразбиранието се дължи на противоречивото естество въ човѣка, което постоянно го отдѣля отъ Бога. Ронливо, неустойчиво е човѣшкото естество. То е подобно на мазилката, на керемидитѣ на кжщитѣ. Измажете добре кжщата си, но щомъ завалятъ дждове, снѣгове, мазилката постепенно изчезва. Не се минава година, и вие отново трѣбва да измажете кжщата си. Току—що наредите нови кере-

миди, дойдатъ бури, вѣтрове, които ги събарятъ, и вие отново трѣбва да ги нареждате. Питамъ: трѣбва ли това да ви обезсърдчава? Не обръщайте внимание на външната мазилка, както и на керемидитѣ на кжщата! Това сж временни, преходни нѣща въ свѣта. Не обръщайте внимание на усмивкитѣ, на погледитѣ на хората! И това сж преходни нѣща. Ама очитѣ на еди-кой си човѣкъ свѣтѣли. Какво отъ това? Вечеръ всички прозорци на кжщитѣ сж освѣтени отъ лампитѣ, но денемъ никой прозорецъ не свѣти. Какво лошо има въ това, че денемъ прозорцитѣ на кжщитѣ не свѣтятъ? Ако свѣтятъ, нощъ е; ако не свѣтятъ, день е. Ако всички хора сж въ кжщи, зима е; ако сж вънъ, лѣто е.

Животътъ има смисълъ само тогава, когато се разбере неговата дълбочина, неговата сжщина. Когато въ живота ви ставатъ нѣща, каквито вие не желаете и не очаквате, не считайте, че сждбата, или Господъ се е опълчилъ противъ васъ. Преди всичко, вие не знаете, какъ трѣбва да ставатъ нѣщата. Ако Богъ ви запита, какво добро желаете да ви даде, надали ще можете да отговорите, както трѣбва. Всѣки ще поиска нѣщо, но доколко е сжществено това нѣщо, и той не знае. Следъ като опита това, което е пожелалъ, само тогава той ще разбере своята погрѣшка. Следователно, докато не разбере смисъла на живота, човѣкъ всѣкога ще иска нѣща, които не му сж нужни. И само следъ като ги опита, ще види погрѣшкитѣ си. Какво иска гладниятъ? — Хлѣбъ. Какво иска жадниятъ? — Вода. Що се отнася до меко легло, до топли завивки, това сж второстепенни нѣща. Гладниятъ и жадниятъ се нуждаятъ първо отъ хлѣбъ и вода, а после отъ меко легло и топли дрехи. Какво трѣбва да прави човѣкъ като за-

доволи глада си? — Да работи. Значи, гладниятъ спи, а ситиятъ е буденъ и работи. Така е на небето, а на земята е точно обратно: гладниятъ е буденъ, а ситиятъ спи. Живиятъ е подвиженъ, а мъртвиятъ мълчи. На земята мълчаливитъ минаватъ за мъдри, а въ небето — за мъртви. Външно, това сж противоречиви положения, но въ сжщностъ тѣ криятъ дълбокъ смисълъ въ себе си.

И тъй, великото въ живота е необятната Божия Любовь, която е само за великитѣ души. Само великитѣ души възприематъ Божията Любовь. Едно отъ качествата на тази Любовь е следното: тя изпжжда навънъ всѣко недоволство, което бушува въ човѣка. И тогава, човѣкъ става силенъ, мощенъ, радостенъ. Той не се плаши отъ нищо въ свѣта, готовъ е за всѣкаква работа, готовъ е да слугува на всички хора. Той намира смисъла на живота въ любовта, въ служене на всички сжщества, отъ най-малки до най-голѣми.

Съвременнитѣ хора, обаче, разбиратъ любовта по съвсемъ другъ начинъ. Тѣхната любовъ е любовъ на земята. Тя е наречена земна любовъ, а тази любовъ носи разочарования въ всички направления. При тази любовъ човѣкъ всичко губи: и знание, и сила, и богатство, и здраве. Какво му остава тогава? Остава му само възпоменанието, че е обичалъ нѣкого, и че нѣкой го обичалъ. Какво остава на трапезата, следъ като хората се нахранятъ? Ако сж месоядци, на трапезата оставатъ само кокалитѣ, а месото се изяжда. Ако сж плодоядци, въ първо време трапезата е красива, пълна съ зрѣли, вкусни плодове, но щомъ плодоветѣ се изядатъ, нищо не остава отъ тази красота. Ризата, която човѣкъ е носилъ цѣла седмица на гърба си, трѣбва да се свали, да се тури въ вода и да се изпере. Отъ дългото носене, тя се е

изцапала, и непременно трѣбва да се изпере. Не само ризата, но всѣко нѣщо, което се употребява, претърпява промѣни. На физическия свѣтъ всички нѣща се промѣнятъ. Само любовта е неизмѣнна.

Питамъ: какво можете да очаквате отъ физическия свѣтъ, въ който непрестанно се извършватъ промѣни? Като не знаятъ законитѣ на физическия свѣтъ, съвременнитѣ хора се безпокоятъ отъ постояннитѣ промѣни, на които се натъкватъ. И наистина, въ даденъ моментъ вие сте разположени, мислите, че всичко можете да направите. На следния моментъ сте неразположени по духъ, тжжни, скръбни сте. Коя е причината за тази внезапна промѣна на състоянията? Докато сте въ Божествения тренъ, вие сте радостни, весели, мислите, че всичко можете да постигнете. Щомъ слѣзете отъ този тренъ, веднага ставате тжжни, скръбни и се обезсърдчавате. Единъ български селянинъ за пръвъ пѣтъ се качилъ на тренъ. Отъ време на време поглеждалъ отъ прозорцитѣ, радвалъ се, че се вози. За моментъ тренътъ спрѣлъ на една малка станция, и той слѣзълъ да си купи круши. Трѣбвало продавачътъ да му върне нѣколко стотинки, и той останалъ да чака, презъ което време тренътъ профучалъ край него и го оставилъ на спирката, тжженъ, недоволенъ, че пропусналъ трена.

И тъй, който слѣзе отъ Божествения тренъ и го пропусне, той веднага става тжженъ, скръбенъ. Тѣй щото, когато сте скръбни, ще знаете, че сте слѣзли отъ Божествения тренъ и сте останали на нѣкоя спирка, или гара, и то само за нѣколко стотинки, които търговецътъ трѣбва да ви върне. Качите ли се веднѣжъ на Божествения тренъ, и трѣбва да слѣзете на нѣкоя гара, вслушвайте се да не удари звънецътъ, и тренътъ да

тръгне. Качете се на трена, преди да е ударилъ звънецътъ. По-добре е да не слизате. Докато тренътъ пжтува, гледайте презъ прозореца, и щомъ дойдете до последната гара, тогава слъзте. Ако не спазвате това правило, противоречията въ живота никога нѣма да престанатъ. При сегашнитѣ разбирания на хората, при сегашното имъ съзнание, противоречията винаги ще ги следватъ. Щомъ съзнанието имъ се измѣни, и противоречията ще изчезнатъ. Ако нѣма хлѣбъ винаги ще има гладни хора, а заедно съ това и противоречия. Ако има изобилно хлѣбъ и гладни хора нѣма да има. Щомъ нѣма гладни хора, и противоречията ще изчезнатъ. Ако нѣма вода, винаги ще има жадни хора. Щомъ има жадни хора, и противоречия ще сжществуватъ. Когато водата дойде въ изобилие, нѣма да има жадни хора, а заедно съ това и противоречията ще изчезнатъ. Изобилието е едно отъ условията за разрешаване на противоречията въ живота. Това разрешаване е вътрешно, а не само външно. Отъ хиляди години насамъ, хората сж разрешавали редъ въпроси и противоречия въ живота, но все е останало нѣщо неразрешено. Защо? Защото тѣ сж ги разрешавали по външенъ начинъ, а всички външни нѣща сж изложени на промѣни.

Ако проследите живота въ всички направления, ще видите, че има нѣща, които се измѣнятъ, и други, които не се измѣнятъ. Напримѣръ, всички външни закони не зависятъ отъ човѣка, вследствие на което постоянно се измѣнятъ. Вътрешнитѣ закони, обаче, зависятъ отъ човѣка и не се измѣнятъ. Като казвамъ, че вътрешнитѣ закони зависятъ отъ човѣка, разбирамъ Божественото въ него. Следователно, вътрешнитѣ закони сж Божествени. Външнитѣ закони пъкъ сж създадени по образаца

на Божиите, но едни отъ тѣхъ сж по-близо, а други — по-далечъ отъ оригинала. Възъ основа на това, ако има противоречия въ живота, тѣ сж само външни. Затова, като се натѣкне на нѣкакво противоречие вътре въ себе си, човѣкъ съзнава, че то е външно, привидно. Казвате, че човѣкъ е създаденъ по образъ и подобие Божие. — Какво представя Богъ? Дето Богъ се явява въ пълнотата си, противоречията моментално изчезватъ. Когато Богъ се яви, на земята или на небето, въ ада или въ рай, всички същества се измѣнятъ. Щомъ се оттегли и остави хората, духовете и божествата свободни, противоречията пакъ ги нападатъ. Дето е Богъ, никакви противоречия не съществуватъ. Дето Богъ отсъствува, противоречията присъществуватъ. Защо при Бога нѣма противоречия? Понеже Той задоволява нуждите на всички същества, и тѣ преставатъ да се смущаватъ. Ако болниятъ оздравѣе, има ли за какво да се смущава? Ако сиромаштъ забогатѣе, има ли за какво да се смущава? Ако слабиятъ стане силенъ, има ли за какво да се смущава? Ако грозниятъ стане красивъ, има ли за какво да се смущава? Значи, щомъ се задоволятъ нуждите на хората, тѣ преставатъ да се смущаватъ. Смущаването, безпокойствието е резултатъ на незадоволенитѣ човѣшки нужди.

Въ прочетената глава отъ Деяния на Апостолитѣ се казва: „И презъ тия дни стана роптание отъ елениститѣ върху евреитѣ, че въ повседневното раздаване на потребноститѣ, тѣхнитѣ вдовици оставали непригледани. На това, дванадесетѣтѣ свикаха множеството на ученицитѣ и рекоха: Братя, изберете между васъ седемъ души, които да поставимъ за тази потребба.“ Казвамъ: Всѣки отъ васъ трѣбва да избере тѣзи седемъ

души въ себе си, които да уредят материалните му работи. Всички спорове, протести и роптания въ свѣта произтичатъ все за материални работи. Апостолитѣ казвали: „Подобава ли на насъ, като се грижимъ за материалните работи, да се отдалечимъ отъ Словото Божие?“ И вие трѣбва да изберете въ себе си седемъ души, които да уреждатъ материалните ви работи. — Щомъ материалните работи на хората се уреждатъ добре, всички спорове между тѣхъ изчезватъ. Всички спорове ставатъ все за ядене и пиене. Добро нѣщо е яденето и пиенето, но когато става по Бога. Щомъ не става по Бога, между хората се явяватъ спорове и недоразумения.

Сега, дошли на планината, ние се радваме на красивитѣ гледки. Тукъ нѣмаме салонъ, както въ града, вѣтъръ вѣе, но имаме други преимущества. Споредъ мене, вѣтърътъ е онази любеща майка, която нѣжно пѣе на децата си и тихо ги събужда да отидатъ на работа.

Съвременнитѣ религиозни и духовни хора работятъ, учатъ, подвизаватъ се, ходятъ по планинитѣ, търсятъ начини, чрезъ които да изразятъ своето служене на Бога. По този начинъ тѣ търсятъ правия пѣтъ за това служене. Много сж тия пѣтища. При това, всѣки день опредѣля новъ и по-правъ пѣтъ отъ вчерашния. Наистина, какво по-красиво нѣщо за човѣка отъ това, да служи и да живѣе за Онзи, Който му е далъ живота? Кой е Той, всички Го познаватъ. Нѣма човѣкъ въ свѣта, който да не Го познава. Всички хора искатъ да бждатъ радостни, весели, здрави, богати, учени, силни и т. н. Хубаво е това, но то отъ Бога иде. Който влѣзе въ пълнотата на Божията Любовь, той ще придобие всичко, каквото желае. Когато получи всичко, каквото душата желае, човѣкъ е

готовъ вече да служи на хората. Докато не е алъзълъ още въ пълнотата на Божията Любовь, той не е готовъ на никакво служене. Щомъ започне да служи на хората, т. е. на ближнитъ си, човѣкъ придобива щастieto. Който не служи на хората, той не може да бѣде щастливъ. Тѣй щото, две направления съществуватъ въ служенето: човѣкъ започва отъ себе си, постепенно отива къмъ ближнитъ си и най-после къмъ Бога. Или, обратно: започва отъ служене на Бога, постепенно отива къмъ ближнитъ си и най-после къмъ себе си. Която посока и да избере човѣкъ, все къмъ едно мѣсто води. И дветъ посоки сж прави.

Сега, за да не изгубите тѣзи две посоки на движение, пазете се главно отъ вътрешното недоволство, на което сж изложени всички хора. Азъ наричамъ това недоволство „хрема, кихавица, неразположение въ живота.“ Недоволството не е опасна болестъ, но отъ него произтичатъ редъ усложнения въ организъма на човѣка. Ако всички хора разбираха любовта правилно, недоволствата, противоречията и мжнотиитъ щѣха да престанатъ. Отъ хиляди години насамъ, хората все уреждатъ работитъ си, но въ края на краищата пакъ недоволни оставатъ. Защо? Защото тѣ искатъ по човѣшки начинъ да турятъ редъ и порядкъ въ свѣта. А това е невъзможно. Казвате, че поне въ природата има редъ и порядкъ. Не е така. Вълкъ хване овца, задуши я и я изяде. Де е тукъ редътъ и порядъкътъ? Змия хване жаба и я изяде. Жабата крѣка, но змията не иска да знае. Де е тукъ редътъ и порядъкътъ? Де е законътъ? Това не е само при тѣзи два случая, но ако проследите живота на всички същества, ще видите, че навсѣкжде се разиграва една и съща история. Въ цѣлата

природа има нѣщо, което се мжчи, въздиша и стене. При тѣзи противоречия хората не знаятъ още, какъвъ ще бжде крайниятъ резултатъ. Обаче, всички учени, всички велики хора и светии, които съзнателно сж изучавали природата, виждатъ, че всичко въ нея работи за добро. Паралелно съ злото, съ страданията и нещастията, съ противоречията, сжществуватъ други разумни сили, които превръщатъ всичко въ добро.

Мнозина се оплакватъ отъ страданията, искатъ да ги избегнатъ. Страданията сж изпити, на които се подлагатъ всички хора. Нѣкой носи торба, въ която има единъ сухъ хлѣбъ. Срѣща го другъ, взима торбата, изважда отъ нея хлѣба и заминава. Първиятъ започва да плаче, да скърби, че му взели сухия хлѣбъ. Едва изминалъ сто крачки, дохожда трети, взима празната торба и туря въ нея едно кило топълъ, прѣсенъ хлѣбъ. Какво похубаво отъ това? Сухиятъ хлѣбъ се замѣства съ прѣсенъ, топълъ хлѣбъ. Такова нѣщо представятъ страданията — взимане на сухия хлѣбъ. Радоститѣ пѣкъ представятъ донасяне на топълъ, прѣсенъ хлѣбъ вмѣсто сухия. Който не вѣрва въ смѣната на скърбитѣ съ радости, казва: Ами ако никой не ми донесе топълъ хлѣбъ? — Щомъ сухиятъ хлѣбъ изчезне, топлиятъ непременно ще дойде. Ако житното зърно не се посади въ земята, нѣма да даде никакъвъ плодъ. Сухиятъ хлѣбъ трѣбва да се вземе, за да дойде вмѣсто него топълъ. Ако въ живота на човѣка не дойдатъ страдания и противоречия, хубавото, красивото и великото никога нѣма да дойдатъ. Такава е реалността въ живота. — Защо е така? — Когато дойде топлиятъ хлѣбъ, тогава само ще ви кажа, защо изчезна сухиятъ. Преди да е дошълъ топлиятъ хлѣбъ, нищо нѣма да говоря. Ще чакате съ търпе-

ние, докато пристигне мекиятъ, топлиятъ хлѣбъ. Въпросътъ не е въ това, че страдате. Важно е, като страда човѣкъ, да придобие нѣщо. Има смисълъ да страда човѣкъ, но да придобие нѣщо. Щомъ придобие нѣщо, страданията изчезватъ, а придобива радостъ и животъ. Смисълътъ на живота се заключава въ всѣкидневнитѣ придобивки. Всѣки день трѣбва да имате по една малка придобивка. Това е вътрешното разбиране на живота. Къмъ него трѣбва всѣки да се стреми. Докато дойдете до вътрешно, дълбоко разбиране на живота, всѣки отъ васъ ще го схваща, споредъ както е одаренъ. Тази е причината, че днесъ всички хора не разбиратъ еднакво живота. Както и да разбирате живота, по отношение на Великото вашето разбиране е право, но не и по отношение на обикновеното, на малкото, каквото е човѣкътъ.

Проявената Любовь на Духа, проявената Мъдрость на Духа, проявената Истина на Духа, носятъ пълния животъ на Бога, на Единния, Вѣчния Богъ на живота."

Беседа отъ Учителя, държана на 5 августъ, 1934 г. 5 ч. с.
Витоша — (Яворови присои.)

Граници на живота.

Когато четете Библията, трѣбва да имате предъ видъ две нѣща: духътъ и плътта; Духътъ подразбира вътрешния смисълъ и съдържание на прочетеното, а плътта — буквата, външната му форма. Плътта подразбира промѣнливия, неустойчивия животъ. Духътъ — Вѣчното, Божественото начало на нѣщата. Духътъ и плътта коренно се различаватъ, но като се говори за тѣхъ, човѣкъ не трѣбва да се спира много, да ги разграничава, какво е плътта, и какво духътъ. Въ плътта се криятъ условия за всички видове престѣпления. Обаче, не смѣсвайте страданията причинени отъ престѣпленията, съ вътрешнитѣ, по-високитѣ страдания. Страданията сж преходенъ периодъ отъ плътта къмъ духа. Страданията сж граници между плътта и духа. Който не може да мине презъ тази граница, той не може да влѣзе въ духа. Нѣкой се смущава, безпокои, защо му идватъ страдания. Ако не страда, човѣкъ не може да мине отъ неустроеното, отъ нечистото, отъ държавата на плътта къмъ мѣстото на духа. Въ нечистотата, въ неустроеното нѣма животъ. Следователно, смъртта царува въ плътта, а животътъ — въ духа.

Какво е смъртта и какво — животътъ? Смъртта е сѣнка на живота. Обаче, не за всѣкиго смъртта е сѣнка. Смъртта е сѣнка за праведния, адъ за грѣшния. И страданието не е за всѣкиго. Единъ се мжчи, другъ се труди, а трети страда. Който страда, само той минава отъ плътта въ духа, отъ неразумния въ разумния животъ, който е органи-

зиранъ. Разумниятъ животъ е безъ противоречия, безъ сѣнки. Когато боледува отъ нѣкаква болестъ, човѣкъ се намира въ страданията на плътта. Като страда, по този начинъ той изучава законитѣ на живота. Всѣка болестъ показва, че е нарушена нѣкоя добродетель. Болката на очитѣ, на главата, на гърдитѣ, на стомаха, както и на всички останали удове въ организъма, показва, че тия удове сж лишени отъ нѣщо. Щомъ придобиятъ това, което имъ липсва, здравословното състояние ще се възстанови.

Така трѣбва да гледа човѣкъ на всички явления въ живота. Съвременнитѣ хора искатъ да разбератъ смисъла на живота. Смисълътъ на живота е въ това, да ~~живѣешъ~~ ^{живѣешъ}. Ако не живѣешъ, какъвъ смисълъ може да има животътъ? Ако не живѣете, а говорите за смисъла на живота, все едно, че сте взели Библията и размѣствате буквитѣ ѝ, или чоплите съ игла всѣка буква, да видите, какво има подъ нея. Какво ще остане отъ Библията? Библейска каша. При това положение, вие трѣбва да намѣрите онѣзи, които сж писали Библията на времето си, тѣ да ви помогнатъ. Сжщото нѣщо става, когато размѣствате въ ума си всички ваши понятия за живота и за природата. Това не е нищо друго, освенъ сжщата библейска каша.

Често вие мислите, че сте постигнали нѣщо, че много сте придобили. На другия день, обаче, обръщате всичко съ главата надолу и се чувствувате грѣшенъ. Какъ ще си обясните това противоречие? Единъ моментъ се чувствувате чистъ и светъ, добъръ човѣкъ, а следния моментъ се чувствувате нечистъ, грѣшенъ и лошъ. Ще изясня това противоречие съ следния примѣръ. Майка облича детето си съ чисти дрехи. Отдето мине, на всички обръща внимание, всички му се радватъ. Покрай

това дете минава друго, което носи въ ржка кофа съ нечиста вода. Вдига кофата съ нечистата вода и я излива върху детето съ новитѣ дрехи. Отъ този моментъ, кой какъ мине покрай него, бѣга настрана. Това дете започва да се чувствува нечисто, грѣшно. Питамъ: въ сжщностъ, то по-грѣшно ли е сега, отколкото преди заливането му съ нечистата вода? Вжтрешно то е пакъ толкова чисто, колкото и по-рано, но външно, дрехитѣ му сж нечисти. Детето трѣбваше да бжде толкова предвидливо и умно, че отдалечъ още да схване, какво мисли другото, съ кофата въ ржка, и да избѣга отъ него. Кое е това дете? Дяволътъ. Когато срещнете дявола, не се хвалете предъ него, че имате нови дрехи. Той всѣкога носи въ ржката си кофа съ нечиста вода, и щомъ види нѣкой чистъ, добре облѣченъ човѣкъ, залива го съ нечиста вода. Срещнете ли дявола, отдалечъ още бѣгайте отъ него.

Казвате: Какво представя дяволътъ? Дяволътъ е символъ на злото, на изкушението, на отрицателното въ живота. За да не правите връзка съ дявола, не мислете за него. За каквото мислите, съ това се свързвате, това привличате. И когато мразите нѣкого, вие пакъ се свързвате съ него и го привличате къмъ себе си. Вие не обичате злото, но то казва: Колко време сте живѣли при мене! Колко време сте ми слугували! Защо днесъ ме избѣгвате? Защо сте толкова непризнателни? Забравихте ли, че азъ ви научихъ да разбирате свѣта? Така изрежда дяволътъ своитѣ заслуги по отношение на хората. Той не е невежа, не е простъ, той е първокласенъ философъ, благодарение на което изопачава доброто въ човѣка. Щомъ влѣзе въ него, той разбърква ума, сърцето и волята му, вследствие на което човѣкъ вижда свѣта наопаки.

Казвате: Щомъ е така, защо е създаденъ дяволътъ? — Не питайте това, но задайте си въпроса, защо вие сте създадени. Дяволътъ е свободенъ да мисли и да разбира, както иска, за това вие не сте отговорни. Вашата отговорност се отнася до самитъ васъ. Когато дяволътъ дойде при васъ да ви изкушава, вие ще му кажете: „Махни се, сатана, оттукъ. Азъ мисля, както Богъ мисли, и върша Неговата воля.“ Ако не мислите така, страданията едно следъ друго ще ви следватъ. Това не значи още, че човѣкъ не трѣбва да изучава живота и на по-низкитъ отъ себе си същества. Той има право да прониква въ живота на същества по-низки отъ себе си, но трѣбва да бжде внимателенъ, да не падне въ тѣхния животъ. Защо? Защото този животъ не отговаря на неговия и ще му причини голѣми мъчности и страдания, докато излѣзе отъ него.

И тъй, духътъ е Божественото начало въ човѣка, което организира, работи и повдига неговия животъ. Той води човѣка къмъ онази пълнота на живота, къмъ която се стреми неговата душа. Само въ живота на духа човѣкъ ще придобие истински знания: познаване на Цѣлото и познаване на частитъ. Цѣлото се познава отдалечъ, а частитъ — отблизо. Понѣкога вие искате да изучите Цѣлото отблизо и се приближавате къмъ него. Цѣлото по никой начинъ не може да се изучи отблизо. Защо? Защото отблизо се изучаватъ само частитъ. И тогава, като се приближите до частитъ, една отъ тѣхъ ще хвърли сѣнка предъ очитъ ви, и вие ще видите само нея. Тази малка частъ, обаче, не представя Цѣлото. Напримѣръ, като мислите за добрия човѣкъ, вие казвате, че добъръ е само онзи, който прави добро. Добриятъ човѣкъ не прави само добро, но той мисли

добре и чувствава добре. Има още редъ качества, които опредѣлятъ добрия човѣкъ. Вие даже не сте помисляли, не сте сънували, какво нѣщо е добриятъ човѣкъ. Апостолъ Павелъ е казалъ: „Нито око е виждало, нито ухо е чувало това, което е приготвено за онзи, който люби Бога.“ Сжщото може да се каже и за добрия човѣкъ: „Нито на умъ е дохождало на човѣка, какво нѣщо е доброто.“ Велико нѣщо е доброто! Да живѣешъ въ доброто, значи да живѣешъ въ рая.

Мнозина се интересуватъ отъ живота въ рая и питатъ: И въ рая ли отношенията между хората сж такива, каквито на земята? Има ли въ рая мъже и жени, майки, бащи и деца, както на земята? — Ако си представяте живота въ рая, като този на земята — отношения между мъже и жени, майки, бащи и деца — и животътъ тамъ ще бжде сжщата каша, като тази на земята. Докато сте на земята, доволни или недоволни, вие ядете кашата, която майка ви бърка. Нѣкога сте доволни отъ тази каша, а нѣкога не сте доволни. Защо? Защото има сладки каши, има и горчиви каши. Всички желаятъ сладкитъ каши.

Сега, размишлявайте върху живота на небето, и нека всѣки отъ васъ си представи този животъ и после да го опише. Нѣкои искатъ да си представятъ, какъ живѣятъ сжществата на небето. За да разберете живота на небето, първо трѣбва да забравите отношенията, които сте имали помежду си, като жители на земята. Тамъ ще видите, че вашитъ майки, бащи, братя и сестри не сж били никакви майки, бащи, братя и сестри. Това сж отношения между кукли. Щомъ забравите тѣзи стари отношения, ще започнете да изучавате новитъ отношения — отношения между души. Когато забравите старитъ си бащи, майки, братя и сестри,

тогава само ще намърите своя истински Баща; тогава само ще намърите опорната точка въ живота; тогава само ще намърите смисъла на живота.

Докато живеете на земята, вие ще имате нужда и отъ майка, и отъ баща, и отъ братя, и отъ сестри. Кой отъ кого има нужда: майката отъ детето, или детето отъ майката?—Детето, разбира се. Защо?—Защото е слабо. Детето нѣма сила да се облѣче, да се изпере, да се нахрани. Когато е чиста, дрехата може да се изпере само съ студена вода. Обаче, когато е нечиста, нужно е топла вода и сапунъ. Защо е нуженъ сапунътъ? Да разтваря мазнинитѣ. Тѣй щото, когато поставятъ човѣка на огънь, това показва, че той има много мазнини, много непотрѣбни вещества. Сама по себе си, ризата е чиста, но въ междинитѣ ѝ сж вмъкнати мазнини, утайки, които сж непотрѣбни и трѣбва да се изчистятъ, да се изхвърлятъ навънъ. Празнитѣ пространства, шуплитѣ на ризата сж необходими, защото презъ тѣхъ минава въздухъ, който прониква въ тѣлото. Щомъ се запушатъ шуплитѣ съ нечистотии, ризата непременно трѣбва да се изпере. Иначе, въздухътъ не може да прониква презъ тѣлото, и отъ това организъмътъ се разстройва. Когато нечистотиитѣ, калта, утайкитѣ въ човѣшкия организъмъ се увеличатъ, Божествената Любовь не може да прониква вътре, а съ това се създаватъ редъ нездравословни състояния. Само Божията Любовь носи здраве за човѣка.

Нѣкои хора обичатъ да затварятъ прозорцитѣ на кжщитѣ си. Това е все едно, да запушватъ шуплитѣ на своитѣ ризи, да не влиза презъ тѣхъ въздухъ. Не, благодарете когато шуплитѣ на дрехитѣ ви сж отворени, за да стане провѣтриването правилно. Когато ви дойде едно страдание, това не е нищо друго, освенъ отваряне на нѣколко

хиляди пори въ човѣшкото тѣло. Като се видите въ това положение, казвате: Какво ли ще излѣзе отъ мене? Радвайте се на тия отворени пори! Всички хора говорятъ за здравето, препоръчватъ разни методи за запазване на здравето си, но като дойдатъ до опититѣ, виждатъ, че това, което сж проповѣждали и разбирали, сега не го разбиратъ. Докато е здравъ, човѣкъ препоръчва търпение на другитѣ хора, казва имъ да търпятъ, ако искатъ да се излѣкуватъ. Щомъ тѣ заболѣятъ, проповѣдта имъ пропада. На другитѣ проповѣдватъ търпение, а тѣ сами не могатъ да търпятъ. Силата на човѣка седи въ следното: самъ да изпълни това, което на другитѣ проповѣдва. Всѣка болестъ служи за изпитание на човѣка, да провѣри неговото търпение. Болестта не е нищо друго, освенъ инспекторъ, който дохожда да провѣри и изпита, какъ е устроено тѣлото на даденъ човѣкъ, каква е издържливостта на нѣкои удове отъ организма му и т. н. Той провѣрява, дали тѣлото е укрепнало, или не. Всѣко изпитание има за целъ да опита човѣка, какво и колко нѣща е придобилъ въ живота си.

Казвате: Докога ще идватъ изпитанията и страданията въ живота ни? — Докато се усъвършенствувате. Невидимиятъ свѣтъ не търпи никакви дефекти. Докато човѣкъ грѣши, докато има дефекти, все ще има нѣкой да го ревизира. Всѣка погрѣшка въ живота на човѣка трѣбва да се отстрани, т. е. да се изправи. Защо? — Понеже сега се строи нѣщо съвършено ново, което трѣбва да бжде безъ погрѣшки. Вие не виждате новото, което се строи въ васъ, вследствие на което изпадате въ голѣми противоречия. Безъ новото, което сега се строи, никой не може да бжде щастливъ. Докато новото се съгради, вие ще удряте, ще чукате,

ще плащате данъци. Съгради ли се новото, никакъв чукъ нѣма да се чуе, никакъв данъкъ нѣма да се плаща. Мнозина питатъ, не може ли безъ страдания. Да се задава такъвъ въпросъ, то е все едно, да се пита, не може ли безъ ржце, безъ крака, безъ очи, безъ уши? И безъ ржце може, и безъ крака може, и безъ очи може, и безъ уши може, но какво ще остане тогава отъ човѣка? Едно трѣбва да имате предъ видъ: каквото страдание, или противоречие ви дойде, намѣрете неговия смисълъ. Каквато болка ви дойде, намѣрете нейния смисълъ. Всички противоречия, страдания, болки не сж нищо друго, освенъ чистене. Чистенето пъкъ е процесъ на животъ. Дето има животъ, тамъ има и чистене.

Следователно, страданията, противоречията сж граница за преминаване отъ единъ животъ въ другъ. Човѣкъ не може да влѣзе въ Божествения животъ, докато не мине презъ страданието, като процесъ на чистене. Който се чисти, той минава въ държавата на духа, той става свободенъ гражданинъ. Радвайте се, тогава, на чистенето. — Колко време ще се чистимъ? — Това не трѣбва да ви интересува. — Дълго време ли ще трае процесътъ на чистенето? — Колко време се употребява за изпиране на една нечиста риза? Нѣкои могатъ да изператъ ризата си само за половинъ часъ, но отъ търкане могатъ да я скжсатъ. Други пъкъ могатъ да я изператъ въ продължение на нѣколко часа, като я киснатъ предварително въ сапунена вода; после я ператъ съ сапунъ въ нѣколко води, докато най-после я изсушатъ и изгладятъ. По-добре перете ризата си бавно, да не я скжсате скоро. Не се отегчавайте отъ работата си. Духътъ, който живѣе въ васъ, не се отегчава, затова и вие не трѣбва да се отегчавате. Духътъ ви казва:

Не бързайте, не се смущавайте, имайте търпение, азъ самъ ще свърша тази работа. Въ погрѣшките си хората сж бавни, а щомъ дойде до изправянето имъ, тѣ бързатъ, искатъ моментално да ги изправятъ. Както бавно, продължително сж грѣшили, така ще се въоржжатъ съ търпение, бавно ще изправятъ погрѣшките си. Много време се изисква за съграждане на доброто въ човѣка: не единъ, два, или нѣколко деня, но години сж нужни за това. Всѣка добродетель, която човѣкъ е изработилъ въ себе си, се е подхранвала, съграждала съ години наредъ. Това не става въ единъ день, нито въ една година, или въ единъ животъ. Не само това, но хиляди разумни същества сж работили върху човѣка, помагали сж му, за да изгради въ себе си красивото, великото, което днесъ виждаме. Нѣкои казватъ, че духътъ всичко ще донесе. — Духътъ всичко ще донесе, но какво ще правите, ако нѣмате мѣсто въ себе си да турите това, което той носи? И свѣтлината носи много нѣщо на мравката, но какъ я използва тя? Тя ще задържи въ себе си толкова свѣтлина, колкото е нейната възприемчивостъ. И обикновенитъ човѣкъ възприема свѣтлината, и светията възприема свѣтлината, обаче, всѣки я използва споредъ степенята на своето развитие.

Стремете се да разширявате съзнанието си. Казвате: Не се ли е разширило досега съзнанието ни? Да задавате таквъ въпросъ, това значи да живѣте въ закона на ограничението. Разширяването на съзнанието е непреривенъ процесъ, свързанъ съ повдигането на човѣка. Колкото по-високо се повдига човѣкъ, толкова и хоризонтътъ на неговото разбиране и знание трѣбва да се разшири. Той трѣбва да разбира закона на Цѣлото и закона на частитѣ. Цѣлото е Богъ, частитѣ сж

всички живи същества, отъ най-малкитѣ до най-големитѣ. Щомъ разбере тѣзи два закона, човѣкъ може да опредѣли своитѣ отношения къмъ Цѣлото и къмъ неговитѣ части. Всѣки моментъ частъта мѣни своята служба, своето мѣсто, тя не остава два момента на едно и също мѣсто; постоянно се движи къмъ Цѣлото, да се учи отъ Него. Тя заема мѣстото и службата на различни органи. И вие, като части на Цѣлото, откакъ сте слѣзли на земята, досега сте заемали различни служби, вследствие на което сте се измѣнили много. Въ първо време сте заемали малки служби, но колкото по-нагоре сте се качвали, толкова по-големи служби сте заемали, съ по-големи и тежки отговорности, докато сте дошли до положението, при което днесъ се намирате.

Сега казвате: Остарѣхме вече, не можемъ повече да работимъ. — Какво нѣщо е старостъта? Старостъта показва, че службата на човѣка е голяма, товарътъ му — тежъкъ, обиколень е съ много хора, и затова казва, че не знае, какво да прави. Вие сте остарѣли по единствената причина, че сте се занимавали съ много работи. Злото не е въ това, че сте остарѣли, но като сте остарѣли, не сте могли да изперете дрехитѣ си. Знаете ли, колко е мжно, старъ човѣкъ да пере дрехитѣ си? Виждали ли сте, какъ старъ човѣкъ пере дрехитѣ си? Малкото дете и стариятъ си приличатъ въ едно отношение, а именно: малкото дете и стариятъ човѣкъ сами не могатъ да се ператъ. Сегашнитѣ хора мислятъ, че сами се ператъ. Не, тѣ се лъжатъ. Съвременнитѣ хора сж деца, които и до днесъ още майкитѣ и бащитѣ имъ ги ператъ. Тѣ мислятъ, че сж силни и сами могатъ да се ператъ. Не, майкитѣ и бащитѣ имъ ги ператъ. Майкитѣ и бащитѣ имъ, това е Духътъ,

Който ги пере. Щомъ Той се оттегли, тѣ ще видятъ, че представятъ или малко дете, или стари дѣдо и баба. Стариятъ трѣбва много да работи. Обаче, като мисли, че не може да работи, той туря товара си на чуждитѣ гърбове. Истинското положение, въ което човѣкъ трѣбва да се намѣри, е това, което Христосъ е изказалъ въ стиха: „Ако не станете като децата, нѣма да влѣзете въ новия животъ, въ Царството Божие.“ Съ други думи казано: Ако не станете като малкитѣ деца, нѣма да преминете презъ границитѣ на страданието, за да влѣзете въ царството на Духа. Време е вече да влѣзете въ това царство. Ето защо, не гледайте на страданията като на мъчение, но като на преходни състояния, които водятъ отъ скръбъ къмъ радость.

Сега, размишлявайте върху това, което ви се каза днесъ. И каквото намислите, то ще ви остане. Ваше е само това, което можете да възприемете отъ всичко казано, а не това, което ви се е дало.

Изпѣйте пѣсеньта „Богъ е Любовь.“

2. Беседа отъ Учителя, държана на 8 августъ, 1934 г. 5 ч. с.
Витоша — (Яворови присои).

Противоречия и възможности.

Въ човѣшкото естество съществуватъ три голѣми противоречия и три голѣми възможности, отъ които произтичатъ всички нещастия и блага за човѣка. Отъ противоречията произтичатъ всички страдания, а отъ възможноститѣ — всички блага. Това е такава философия, за предаването на която сж нужни не само день-два, но най-малко хиляда години. Тѣзи хиляда години сж необходими за предаването само на една лекция отъ цѣлата философия. Представете си тогава, колко години сж необходими за цѣлата философия! За да си представи човѣкъ, каква е тази философия, нѣкои учени я сравняватъ съ вѣчността. Какво нѣщо е вѣчността? За да си съставите понятие за вѣчността, ще приведа аналогията, съ която си е послужилъ единъ отъ древнитѣ мъдреци. Той казва: За да имате понятие за вѣчността, представете си една голѣма земя съ 400 хиляди мили дължина, 400 хиляди мили широчина и толкова дебелина. Тази земя е нѣщо подобно на голѣмъ островъ, на който всѣка година прелита една птица; тя взима по една малка частица отъ нея и я занася на друго мѣсто. Колкото време се употрѣби, за да се пренесе земята на това мѣсто, толкова време трае първата секунда на вѣчността.

Често вие се натъквате на известни противоречия, но не знаете тѣхния произходъ. Сжщо така изживявате известно недоволство, скръбъ, умраза,

но отде сж дошли тия чувства, тия състояния, не знаете. Напримѣръ, вие не знаете, че умразата е отъ висока култура. Защо? — Защото сжществата отъ низка култура, каквото е, напримѣръ, глистия, не познаватъ това чувство. Да мразишъ, да завиждашъ, за това се изисква доста висока култура. Само умниятъ човѣкъ е способенъ да мрази, да завижда, да върши престѣпления. За да направи едно престѣпление, по-нѣкога човѣкъ мисли години, планува, решава, докато най-после го извърши. Умъ се иска за престѣпленията. Колко време е мислилъ човѣкъ, докато направи ножа! Да се направи единъ ножъ, съ такава форма, каквато днесъ има, това съставя цѣла епоха въ развитието на човѣчеството. Който пръвъ е измислилъ ножа, той е ималъ предъ видъ благото, спасението на човѣчеството. Наистина, ножътъ и до днесъ е благо за човѣка, но съвремененъ той е и негово нещастие, защото го заробва. Отъ една страна ножътъ може да спаси човѣка, а отъ друга — да го зароби. Тази работа прилича на спасителя на единъ търговецъ, който дошълъ ужъ да го спасява, а го насилить и взелъ паритѣ му. Това се разправя въ единъ анекдотъ. Двама разбойници нападнали единъ търговецъ, съ цель да го обератъ. Въ това време дошълъ трети, съ желание да освободи търговеца отъ разбойниците. Той изпждилъ разбойниците и завелъ търговеца у дома си, като му казалъ: Сега ще ми дадешъ всичко, каквото имашъ въ себе си и ще благодаришъ, че те избавихъ отъ ржцетѣ на разбойниците. — Какво добро направилъ той на търговеца? И той постѣпилъ като двамата разбойници. Ако търговецътъ се бѣше противопоставилъ да му даде паритѣ, които ималъ въ джоба си, и той щѣше да постѣпи като разбойниците.

Казвамъ: характерътъ на хората се познава при изпитанията въ живота. Много родители, на-примѣръ, се радватъ на малкитѣ си деца, считатъ, че тѣ сж ангелчета. Дайте на едно отъ тия ангелчета една ябълка и после му я поискайте назадъ, ще видите, доколко това дете е ангелче. Казвате за нѣкой човѣкъ, че е светия. Дайте на този човѣкъ една кжща и следъ време се опитайте да му я вземете. Този светия веднага ще каже: Защо взимате кжщата ми? Нали за Бога я дадохте? Това не е светийство. Нѣма защо да задържа той кжщата за Бога. Богъ не се нуждае отъ никакви кжщи. Истинскиятъ светия ще каже: Заповѣдай, братко, вземи кжщата си. Азъ и безъ кжща мога да живѣя. Изобщо, въ даването човѣкъ се изпитва. Нѣкой даде нѣщо, или направи нѣкакво добро и после казва: Много дадохъ, излѣгахъ се. — Това показва, че ти си съгрѣшилъ. Когато човѣкъ дава повече или по-малко, отколкото трѣбва, и въ двата случая грѣши. Той трѣбва да дава точно, колкото е опредѣлено. Когато прави добро, човѣкъ никога не трѣбва да съжалява, но всѣкога съ радостъ да си спомня, че е направилъ нѣкакво добро. Ближниятъ, на когото е направилъ доброто, сжщо така съ радостъ трѣбва да си спомня за направеното добро. Истинско добро е това, което предизвиква радостъ въ Бога, въ ближния ти и въ самия тебе. Ако при всѣко направено добро едновременно не се предизвика тази тройна радостъ, то не е направено, както трѣбва.

Въ 7 гл. отъ Деянията на Апостолитѣ се говори за историята на еврейския народъ, за живота и изпитанията на Иосифа. Отъ цѣлата глава се вижда, какви сж били тогавашнитѣ евреи. Яковъ ималъ 12 сина, единъ отъ които билъ Иосифъ. Той сънувалъ два съня, които разказалъ на бащи

си и на братята си, съ което събудилъ тѣхната завистъ: тѣ го продали на търговци, които отивали за Египетъ, а следъ това напръскали дрехата му съ кръвъ отъ животно, да докажатъ на баща си, че Иосифъ билъ изяденъ отъ звѣрь. Съ това тѣ дали добъръ урокъ на Иосифа, да разбере, какъ може 11 братя да му се покланятъ, какъ може баща да му се кланя. Иосифъ вътрешно проявилъ щеславие. Не е трѣбвало да разказва той сънищата си нито на братята си, нито на баща си. Сънищата сж това, тѣ не сж нѣщо реално. Обаче, братята му завидѣли, какъ е възможно да дойде день, когато тѣ да му се поклонятъ. Отъ втория сънь пъкъ баща му се докачилъ и казалъ: Нима ти ще ни станешъ господарь, че ще трѣбва и азъ, и майка ти, и братята ти да ти се покланяме?

Днесъ всички хора правятъ сжщата грѣшка, като тази на Иосифа и на 12-тѣ отци на Израиля, неговитѣ братя. Иосифъ ималъ известни слабости, за които трѣбвало да отиде въ Египетъ, а после да лежи две години въ затворъ. Когато билъ въ дома на Фараона, невидимиятъ свѣтъ го поставилъ на изпитъ, да се опита цѣломъдрieto му. Той избѣгалъ отъ изкушението, но вината му се заключавала въ това, че не събудилъ въ жената възвишени и благородни чувства, а лоши, низки чувства. Това показва, че и въ него имало нѣщо криво. Кривото се заключавало въ това, че не билъ много уменъ. Може ли да се нарече уменъ човѣкъ онзи, който, като срещне своя приятель, започне да му отваря каситѣ си, библиотекитѣ си, да показва, колко богатства, колко знания има? Съ богатствата, съ знанията си, той излага своя приятель на изкушение. Следователно, не излагайте приятеля си на изкушение съ вашитѣ богатства и знания.

Това, което Иосифъ преживѣ, трѣбваше да стане. Така се изпитва всѣки човѣкъ. Хиляди години трѣбваше да минатъ, за да се разбере, защо, именно, Иосифъ е пострадалъ отъ братята си и отъ Фараона. Хиляди години още има да учите! Дълго време още птицата ще отива и ще се връща, ще пренася зрънце по зрънце земята, докато отъ старата земя се създаде нова.

Казвате: Не можахъ ли тия нѣща да се избегнатъ? — Всичко, което е станало, трѣбваше да стане. Ако не бѣха станали тия нѣща, нѣмаше какъ да четете и да учите. Тѣй щото, по-добре е, че всички тия нѣща сж. станали, макаръ и съ своитѣ противоречия, отколкото да не бѣха станали. Това, което Иосифъ не можа да довърши, други дойдоха следъ него и го свършиха. Съ това, което стана, се разкриха грѣховетъ и слабоститѣ на Иосифа и на братята му. Като отидоха при Иосифа да купуватъ храна, той ги постави на изпитъ — задържа при себе си най-малкия си братъ, Вениаминъ, а останалитѣ пусна да си отидатъ. Тѣ започнаха да плачатъ, да се разкайватъ и да говорятъ помежду си: Каква напасть ни сполетѣ! Ние продадохме брата си, но ето, днесъ иде възмездие за нашето престѣпление. — Колко години трѣбваше да минатъ, докато тѣ съзнаятъ въ себе си престѣплението, което сж извършили по отношение на брата си! Едва тогава тѣ се изповѣдаха предъ баща си за стореното отъ тѣхъ съ Иосифа. Тогава и Иосифъ имъ разказа своитѣ изпитания и погрѣшки. И най-после заключи: Отсега нататкъ всички ще вървимъ по Божинѣ пѣтица и нѣма повече да грѣшимъ. Следователно, всѣки човѣкъ, всѣки народъ, който не върши волята Божия, е осъденъ на голѣми страдания.

Питамъ: ако днесъ, три хиляди години отъ

времето на Иосифа, ви дадатъ задача като неговата, какъ ще я решите? Или, ако следъ изминаването на две хиляди години следъ Христа, ви дадатъ задача като Неговата, какъ ще я решите? Много отъ съвременнитъ християни, като се натъкнатъ на нѣкое малко страдание, едва го понасятъ. Страданията сж за героитъ. Който не страда, той не може да бжде герой. Първото страдание, което се дава на човѣка, показва, че въ него има условия да стане герой. Страданията повдигатъ човѣка, правятъ го силенъ, мощенъ, великъ. Ако не страда, човѣкъ нищо не може да постигне. Когато нѣкой страда, Божественото въ него му нашепва: Не се смущавай, отъ тебе човѣкъ ще стане. Страданията сж скъпоценни камъни, които украсяватъ човѣка. Който види тия камъни върху човѣка, той изпитва въ себе си желание да ги обсеби, да ги открадне. Болката, която човѣкъ изпитва при страданието, се дължи не толкова на това, че страда, колкото на факта, че се чувствува разпънатъ: отъ една страна го теглятъ отвънъ, да му взематъ скъпоценния камъкъ — страданието, отъ друга страна той тегли, да задържи тази скъпоценностъ за себе си. Който не разбира смисъла и цената на страданието, той казва: Защо ми се даде това страдание?

Мнозина смѣсватъ страданието съ мъчението и съ труда. Страданията представятъ обвинкитъ на Божественитъ ценности, които въ бждеще ще красятъ главитъ ви. Ако страданията не съществуватъ, хората щѣха за винаги да останатъ голи, сухи кости, отъ които нищо не можеше да излѣзе. Ако можеше безъ страдания, нито Христосъ, нито апостолитъ, нито мъченицитъ биха страдали. Страданията сж съществували и преди Христа, и въ Негово време, а съществуватъ и днесъ. Който върви

по пътя на разумните страдания, той върви въ Божествения път. Да мисли човекъ, че може и безъ страдания, това значи да е взелъ крива посока въ живота. Едно трѣбва да знаете: следъ всѣко страдание, следъ всѣка скръбъ иде радостъ, съответна на скръбта. Колкото голѣма е била скръбта, толкова голѣма ще бѣде и радостта. Радостта иде всѣкога, следъ като човекъ занесе страданието на неговото мѣсто. Какво значи да занесе човекъ страданието на неговото мѣсто? Да занесешъ страданието на мѣстото му, това значи да го изтърпишъ до край. Щомъ изтърпишъ страданието до край, ти придобивашъ онази скъпоценностъ, която се съдържа въ него. Щомъ придобиешъ тази скъпоценностъ, радостта иде вече като естествено послѣдствие на придобивката. Тази е философията на страданието. Всичко друго, възънъ отъ страданията и радоститѣ, е преходно, временно. Нѣкога и страданията ще престанатъ, но днесъ, при сегашното развитие на хората, тѣ сж необходими.

Сега всички трѣбва да бѣдете герои. Като ви дойде нѣкое страдание, не бързайте да го хвърлите на земята, но кажете: Безъ страдания на земята не може. Пъешъ ли, носи страданието. Работишъ ли, носи страданието. Имашъ да давашъ, носи страданието. Обиратъ те, носи страданието. Мжчатъ те, носи страданието. Каквото и да става съ тебе, носи страданието и напредъ върви!

Нѣкой се оплаква, че пострадалъ много. — Отъ какво пострадалъ? Борилъ се съ котка, и тя оставила следи по лицето му. Или се борилъ съ куче, което сжщо така оставило следи по лицето му. Може да се е борилъ и съ лъвъ, който оставилъ следитѣ си по тѣлото, по дрехитѣ му. Най-после човекъ може да се бори и съ дявола. Какво оставя дяволътъ? Той оставя своята чернота. Като

времето на Иосифа, ви дадатъ задача като неговата, какъ ще я решите? Или, ако следъ изминаването на две хиляди години следъ Христа, ви дадатъ задача като Неговата, какъ ще я решите? Много отъ съвременнитъ християни, като се натъкнатъ на нѣкое малко страдание, едва го понасятъ. Страданията сж за героитъ. Който не страда, той не може да бжде герой. Първото страдание, което се дава на човѣка, показва, че въ него има условия да стане герой. Страданията повдигатъ човѣка, правятъ го силенъ, мощенъ, великъ. Ако не страда, човѣкъ нищо не може да постигне. Когато нѣкой страда, Божественото въ него му нашепва: Не се смущавай, отъ тебе човѣкъ ще стане. Страданията сж скжпоценни камъни, които украсяватъ човѣка. Който види тия камъни върху човѣка, той изпитва въ себе си желание да ги обсеби, да ги открадне. Болката, която човѣкъ изпитва при страданието, се дължи не толкова на това, че страда, колкото на факта, че се чувствува разпънатъ: отъ една страна го теглятъ отвънъ, да му взематъ скжлоценния камъкъ — страданието, отъ друга страна той тегли, да задържи тази скжпоценностъ за себе си. Който не разбира смисъла и цената на страданието, той казва: Защо ми се даде това страдание?

Мнозина смѣсватъ страданието съ мъчението и съ труда. Страданията представятъ обвиникитъ на Божественитъ ценности, които въ бждеще ще красятъ главитъ ви. Ако страданията не сжществуваха, хората щѣха за винаги да останатъ голи, сухи кости, отъ които нищо не можеше да излѣзе. Ако можеше безъ страдания, нито Христосъ, нито апостолитъ, нито мъченицитъ биха страдали. Страданията сж сжществували и преди Христа, и въ Негово време, а сжществуватъ и днесъ. Който върви

по пжтя на разумнитѣ страдания, той върви въ Божествения пжть. Да мисли човѣкъ, че може и безъ страдания, това значи да е взелъ крива посока въ живота. Едно трѣбва да знаете: следъ всѣко страдание, следъ всѣка скръбъ иде радостъ, съответна на скръбта. Колкото голѣма е била скръбта, толкова голѣма ще бѣде и радостта. Радостта иде всѣкога, следъ като човѣкъ занесе страданието на неговото мѣсто. Какво значи да занесе човѣкъ страданието на неговото мѣсто? Да занесешъ страданието на мѣстото му, това значи да го изтърпишъ до край. Щомъ изтърпишъ стрданието до край, ти придобивашъ онази скжпоценность, която се съдържа въ него. Щомъ придобиешъ тази скжпо денность, радостта иде вече като естествено последствие на придобивката. Тази е философията на страданието. Всичко друго, вънъ отъ страданията и радоститѣ, е преходно, временно. Нѣкога и страданията ще престанатъ, но днесъ, при сегашното развитие на хората, тѣ сж необходими.

Сега всички трѣбва да бѣдете герои. Като ви дойде нѣкое страдание, не бързайте да го хвърлите на земята, но кажете: Безъ страдания на земята не може. Пѣешъ ли, носи страданието. Работишъ ли, носи страданието. Имашъ да давашъ, носи страданието. Обиратъ те, носи страданието. Мжчатъ те, носи страданието. Каквото и да става съ тебе, носи страданието и напредъ върви!

Нѣкой се оплаква, че пострадалъ много. — Отъ какво пострадалъ? Борилъ се съ котка, и тя оставила следи по лицето му. Или се борилъ съ куче, което сжщо така оставило следи по лицето му. Може да се е борилъ и съ лъвъ, който оставилъ следитѣ си по тѣлото, по дрехитѣ му. Най-после човѣкъ може да се бори и съ дявола. Какво оставя дяволътъ? Той оставя своята чернота. Като

излѣзе отъ борбата си съ дявола, човѣкъ почернява, погрознява и започва да съжالياва, че е влѣзълъ въ борба съ него. Каквото и да прави, човѣкъ трѣбва да се бори съ дявола. Той е голѣмъ майсторъ въ борбата. Всички се отвърщаватъ отъ дявола, а въпрѣки това всѣки день дружатъ съ него. Тукъ ще го видите да чука чаша за здраве съ нѣкои добри хора. Тамъ ще го видите, че влѣзълъ въ съдружие съ нѣкой богатъ търговецъ. Всички се радватъ на веселостта му, на сладкостта му, на доброжелателството му — не го познаватъ хората. Защо? — Защото тѣ си го представятъ особенъ, не като човѣка, вследствие на което попадатъ въ неговитѣ примки. Следъ като създаде редъ неприятности, той ще дойде да ви съжالياва, че сте пострадали много, че сж ви излѣгали и казва: Да бѣхъ дошълъ при васъ, нѣмаше да пострадате така. Като разберете единъ день, че дяволътъ ви е създалъ всички нещастия, вие се връщате пакъ къмъ старата философия и казвате: Защо стана така? — Защото другояче не можа да стане. За подобни случаи, турцитѣ казватъ: „Или си отваряй очитѣ, или ще ти ги отворятъ!“ Съ други думи казано: Или разбирай, какъ ставатъ нѣщата, или ще те накаратъ да разберешъ.

Съвременнитѣ хора сж дошли до положение, да работятъ главно за себе си. Добро е това, но то съставя една трета отъ цѣлата работа. Други сж отишли по-нагоре, тѣ работятъ освенъ за себе си, още и за ближнитѣ си. Това съставя две трети отъ цѣлата работа. Най-после човѣкъ трѣбва да работи и за Бога, да завърши цѣлия кръгъ на работата. Значи, човѣкъ трѣбва да работи въ три направления: за себе си, за ближния си и за Бога. Или, обратно: за Бога, за ближния си и за себе си. Отдето и да започне работата, резултатътъ ще

бжде единъ и сжщъ. Всъки трѣбва да държи въ съзнанието, въ ума си мисълта за тѣзи три работи — да работи едновременно за себе си, за ближния си и за Бога. Ако работи изключително за себе си, човѣкъ се намира въ областта на свещения егоизъмъ, отдето идатъ всички страдания и нещастия. Свещениятъ егоизъмъ не носи нищо добро за човѣчеството. Досега хората сж работили за себе си повече, отколкото трѣбва. Едва сега тѣ започватъ да работятъ за ближнитѣ си.

Време е вече хората да започнатъ работа за Бога. Като работятъ за себе си, мнозина мислятъ, че работятъ за Бога. Какво значи да се работи за Бога? Хиляди години трѣбва да се разправя на хората, какво значи работа за Господа. За да работи за Господа, първо човѣкъ трѣбва да отиде при Него, да Го проучава, да види, какъ Той работи. Не можете да работите за Бога, докато сами не видите, какъ Той работи. Щомъ започнете да работите като Бога, вие работите вече за Него. Докато дойдете до тази работа, дълго време трѣбва да учите, какъ Богъ работи. Тѣй щото, когато работите за Бога, ще се учите отъ Него, какъ Той работи. Като работите за ближния си, ще се учите отъ него, какъ той работи. Като работите за себе си, сжщо така ще се учите отъ себе си. По този въпросъ вие сте специалисти, по-голѣми авторитети отъ васъ не сжществуватъ. Що се отнася до работа за себе си, всички сте генерали. Щомъ дойде до работа за ближния и за Бога, тамъ сте обикновени войници. Засега бихъ желалъ да станете генерали въ работата си за ближния. Колкото се отнася до работа за Господа, това е въпросъ на близко или далечно бждеще — отъ васъ зависи.

И тѣй, за когото и да работите — за себе си,

за ближния си или за Бога, поставете любовта за основа на всяка работа! Страданието е работа, радостта — почивка. Следователно, дойде ли страданието на гости въ дома ви, поканете го любезно, усмихнете му се и кажете: Много те очаквахъ, много плакахъ за тебе, но заслужава да се плаче. Какво ви струва да се усмихнете на страданието? Нѣкой ви обралъ. Трѣбва ли да страдате за това? Като срещнете този, който ви обралъ, усмихнете му се и кажете: Заповѣдай и другъ път. Ако имахъ повече, още бихъ ти далъ. — Това значи герой!

Сега, нека всѣки отъ васъ си избере поне по едно нѣщо за приложение отъ това, което говорихъ тази сутринъ. Много нѣща има за приложение, и то най-разнообразни. Нека всѣки си избере нѣщо, но ще внимаваме да не се яви между васъ вътрешно недоволство. Това недоволство може да се дължи на обстоятелството, че нѣкой задигналъ най-хубавитѣ дрехи, а за другитѣ не останали такива. Другъ пъкъ задигналъ единъ скъпоцененъ пръстенъ, или златенъ часовникъ, или златно перо за писане, или сребърна лъжица, чаша, или нѣкакъвъ скъпъ приборъ за ядене. Нека всѣки си избере това, което му е нужно, а не това, на което всички се нахвърлятъ. Ако ви трѣбва лъжица, вземете я; ако ви трѣбва пръстенъ, вземете го; ако ви трѣбва огърлица, вземете я. Всѣки да си вземе това, което за дадения случай му е необходимо. Който иска да се жени, той непременно трѣбва да има огърлица. Безъ огърлица човѣкъ не може да се жени. Когато посаждатъ житото въ земята, става годяването му. Като покълне, става сватбата му. Когато започне вършитбата, хорото се върти. И най-после, когато житото се смели и пригответи на хлѣбъ, щастieto

иде. Значи, тогава невѣстата, младата булка влиза въ устата на хората, които започват да я дъвчатъ.

Следователно, когато житото страда, вие се смѣете, радвате се. Тази е първата усмивка, която човѣкъ е направилъ. Като слушате да ви се говори така, вие казвате, че ви залъгватъ. Какво значи залъгването? Залъгване е, когато ви обещава въ нѣщо, а не го даватъ. Щомъ ви дадатъ обещаното, това вече не е залъгване, то е нѣщо реално. Човѣкъ търси любовта и, ако не я намѣри, казва, че го залъгватъ. Щомъ намѣри любовта, той е доволенъ вече, защото се е домогналъ до нѣщо реално. Залъгването е методъ. Докато заставятъ детето да отиде на училище, залъгватъ го, даватъ му това-онова. Щомъ влѣзе въ училището, започватъ вече да го учатъ. И презъ периода на ученичеството, ученикътъ пакъ се залъгва. Съ какво? — Съ хубави бележки, съ награди, съ свидетелства. Всички тия нѣща сж все залъгалки. Хубави сж залъгалките, но най-добро отъ всичко е знанието, което човѣкъ придобива. Истинско знание е това, което човѣкъ всѣкога може да употреби, както за свое благо, така и за благо на другитъ. Всичко друго, което не може да използва за свое и за общо благо, не е знание.

Въ прочетената глава, въ лицето на мъченика Стефана виждаме герой, когото убиватъ съ камъни, но той прощава, като се обръща къмъ Бога съ думитъ: „Господи, прости имъ, тѣ не знаятъ, какво правятъ.“ Стефанъ разбираше смисъла на страданието. Той гледаше на страданието като на скжпоценностъ. Ако хвърлятъ камъкъ върху нѣкой обикновенъ човѣкъ, той ще каже: Убиха ме! Мене ли намѣриха да убиватъ съ камъни? — Нѣкога ще ви биятъ съ малки камъни, а нѣкога — съ голѣми. Съ каквито камъни да ви биятъ,

вие трѣбва да имате предъ видъ философията на страданията и геройски да понесете всичко. Когато влизате въ нѣкоя градина съ плодове, вие отивате при една ябълка, откъсвате най-големата, най-зрѣлата и красива ябълка и казвате: Отлична е тази ябълка. Защо не постѣпвате по сѣщия начинъ и когато ви замѣрятъ съ нѣкой голѣмъ камѣкъ? Вземете този камѣкъ въ ржката си, стиснете го, превърнете го въ скжпоцененъ и го дайте на онзи, който ви е ударилъ съ него. По този начинъ вие ще победите. Какъ постѣпвате днесъ, когато нѣкой ви удари съ камѣкъ? Навеждате се, взимате камѣка и го хвърляте върху неприятеля си. И той се навежда, взима още единъ камѣкъ и ви удря съ него. Така се започва престрелка, хвърляне на камѣни отъ дветѣ страни, както децата си играятъ съ топки.

Казвамъ: бждете герои да носите страданията си. Вие викате къмъ Христа, молите се да ви посети. Но ако Христосъ дойде при васъ, елва ли ще Го изтърпите единъ день. Ще Му кажете: Господи, можешъ вече да си отидешъ, защото, откакъ дойде при насъ, голѣми нещастия ни сполетѣха. Защо сте недоволни отъ Христа? — Защото, когато дойде въ домоветѣ ви и намѣри пълни шишета, Той ще каже: Изпразнете това шише, изпразнете онова шише! Като не знаете, какво по-натѣтъкъ ще прави Той съ празнитѣ шишета, вие казвате: Откакъ дойде Христосъ въ дома ни, оголѣхме, кжщата ни се изпразни. Обаче, Христосъ прилага единъ великъ методъ: старото излива, а ново, чисто налива. Нали и вие постѣпвате така? Когато при васъ дойде нѣкой ученикъ, дадете му една хубава книга. Когато гладенъ човѣкъ дойде при васъ, давате му отъ най-хубавия хлѣбъ, съ който и вие се храните. Когато жаденъ човѣкъ дойде при васъ,

давате му отъ най-хубавата вода, която и вие пиете. И най-после, когато приятелътъ ви дойде при васъ, давате му най-хубавата мисълъ, която държите за себе си. Какво приятелство е това, ако вие не можете да имате помежду си най-хубави мисли и чувства? Истинскиятъ животъ седи въ чистотата. Много лоши мисли и чувства могатъ да минатъ покрай васъ, но вие не трѣбва да ги пуцате да влѣзатъ вътре. Това е геройство. Срѣщате мечки, вълци — не се възмущавайте отъ тѣхъ. Има три вида мечки: външни, вътрешни и Божествени мечки. Сжщо така има и Божествени коне. Напримѣръ, пророкъ Илия се възнесе на небето съ огнена колесница, съ три Божествени коня. Това сж отвлѣчени работи, които не сж за всички хора. Тѣ сж само за възрастнитѣ. Голѣмитѣ, дълбокитѣ книги сж за ученитѣ хора, а за васъ сж малкитѣ книги, букварчетата.

Често съвременнитѣ хора задаватъ въпроса: Не можа ли Христосъ да не страда? — Азъ не се занимавамъ съ този въпросъ, защото зная, че Онзи, Който е създалъ свѣта, е предвидилъ всичко. Той наредилъ нѣщата разумно. Следователно, страданията на Христа сж разумни и на мѣсто. Който намира, че е могло да се избегнатъ страданията на Христа, нека той направи опитъ, да създаде новъ свѣтъ, споредъ неговитѣ разбирания. Ако наблюдавате вашия вътрешенъ свѣтъ, ще видите, че и тамъ е предвидено да страда Христосъ. Когато грѣшите, Христосъ страда въ васъ. Апостолъ Павелъ казва, че Христосъ е разпнатъ втори пѣтъ. Какво значи това? Това подразбира, че докато грѣшатъ, хората все още продължаватъ да разпъватъ Христа въ себе си. Хората се възмущаватъ отъ евреитѣ, че преди две хиляди години разпнали Христа, но въпрѣки това тѣ и до днесъ още

продължаватъ да Го разпъватъ въ себе си. Нѣкои пъкъ се съмняватъ, наистина ли Христосъ е билъ разпнатъ. За да се освободи отъ съмнението въ себе си, човѣкъ трѣбва правилно да мисли.

Сега азъ ви съветвамъ да не се лакомите за голѣми нѣща, но всѣки да си вземе по едно букварче и да започне да учи. Какво трѣбва да бжде това букварче? — Букварче на щастieto. Всички търсятъ щастieto и ще го намѣрятъ въ това букварче. Въ днешната беседа има едно букварче на щастieto. Намѣрете го, вземете го и започнете да учите. Другитѣ нѣща отъ беседата оставете за после. Започнете да изучавате азбуката на щастieto. Кога може да бжде човѣкъ щастливъ? — Човѣкъ може да бжде щастливъ, когато езикътъ му не е много дълъгъ. Човѣкъ може да бжде щастливъ, когато не се сърди, не се кара, не се гнѣви. Човѣкъ може да бжде щастливъ, когато не е ревнивъ. Щастливъ е онзи, който се влюбва само за день и половина. Защо? — Защото влюбването е външната страна на любовта. Влюбването е дреха на любовта, която всѣки день може да се смѣня.

Едно трѣбва да знаете: който истински иска да бжде щастливъ, той трѣбва да се държи здраво за любовта. Любовта е сжщественото въ живота. Тя носи животъ. При любовта човѣкъ расте и се развива, а при влюбването се смалява. Като се влюби, човѣкъ губи отъ теглото си и тежи два пжти по-малко, отколкото преди влюбването. Щомъ се влюби, следъ единъ день и половина той вече се е стопилъ, олекналъ е. Който се топи и смалява, той се е влюбилъ; който расте и се увеличава, той люби. Изкуство е човѣкъ да се влюбва. По-голѣмо изкуство е човѣкъ да люби. Единъ търговецъ се влюбилъ въ една княжеска дъщеря и, за да разположи княза къмъ себе си, поканилъ

го единъ день на обѣдъ. Като се свършилъ обѣдътъ търговецътъ казалъ: Втори пътъ нѣма да помисля да давамъ обѣдъ на княза. Защо? Прескжпо му струвалъ този обѣдъ. Търговецътъ казалъ: Ако дамъ още единъ обѣдъ на княза, нищо нѣма да остане отъ мене. Всичкото ми имане ще отиде. И себе си да продамъ, нищо нѣма да постигна. Такова нѣщо е влюбването.

Не желайте нѣща, които заробватъ! Ако едно желание може да ви допринесе нѣщо, има смисълъ да го подхранвате. Но ако едно желание може да ви лиши отъ свободата, отъ най-ценното въ живота, защо ви е то? Затова, правете разлика между желанията си. Наблюдавайте, кои желания даватъ свобода, кои заробватъ и кои ограничаватъ. Свободниятъ човѣкъ самъ се ограничава. Това е негово право. Който не е свободенъ, той пъкъ се заробва и, като се зароби, трѣбва да дойдатъ други да го освобождаватъ. Значи, свободниятъ самъ се ограничава, самъ се освобождава. Който не е свободенъ, други го заробватъ, други го освобождаватъ. Затова, казвамъ: Ограничавайте се, безъ да се заробвате! Това е ваше право. Въ това седи силата на човѣка. Това е законътъ на любовта.

„Проявената Любовь на Духа, проявената Мждрость на Духа, проявената Истина на Духа, носятъ пълния животъ на Бога, на Единния, Вѣчния Богъ на живота.“

Животъ, знание и свобода.

Съвременниятъ свѣтъ страда отъ дезорганизиране. Защо? — Защото въ разбиранията на съвременнитѣ хора за живота нѣма единство, което да ги сплотява. Изобщо, всички хора уреждатъ живота си тъй, както разбиратъ. Каквото и да говорятъ, както и да се изявяватъ външно, вътрешно всѣки постъпва, както разбира. Колкото и каквото да се проповѣдва на вълка, все вълкъ си остава. Той си знае своето. Колкото и каквото да се проповѣдва на овцата, въ разбиранията си тя пакъ овца си остава. Въ нѣкои отношения мнозина даватъ овцата за примѣръ. Наистина, по характеръ тя е мека, нѣма грубия характеръ на вълка, но е нечиста. Дето живѣе, тамъ остава нечистотиитѣ си. Азъ взимамъ вълка и овцата като два типа въ живота. Нѣкои хора иматъ разбирания и характеръ като тия на вълка, а други — като на овцата. Отрицателната чѣрта на вълка е грубостта, а на овцата — нечистотата. Положителната чѣрта на овцата е щедростта: тя дава млѣкото, вълната си, а понѣкога и децата си. Вълкътъ, обаче, не е щедъръ. Добрата чѣрта на вълка е, че не дава мѣсто на паразити въ себе си. Паразититѣ се страхуватъ отъ вълка. Ако направите кожухъ отъ вълча кожа, никакви паразити нѣма да влѣзатъ въ него. Енергията на вълка е потрѣбна за природата. Ако вълкътъ не бѣше полезенъ, природата не би го търпѣла, той не би съществувалъ. Веднѣжъ съществува, той има известно предназначение, както за природата, така и за човѣшкия

животъ. Каменарьтъ, който троши камънитъ, желязарьтъ, който кове желязото, земеделецътъ, който оре земята, се нуждаятъ отъ енергията на вълка. Тази енергия е необходима навсѣкжде, дето трѣбва да се пробива пжтъ. И обратно: тамъ, дето силитъ трѣбва да се организиратъ, е необходима енергията на овцата.

Съвременниятъ свѣтъ се нуждае отъ организиране. За тази организация е нужно начало. Хората наричатъ това начало Богъ. Като атрибути, присъщи на това начало сж: животъ, знание и свобода. Значи, животътъ, знанието и свободата излизатъ отъ това вѣчно Начало, отъ Бога. Човѣкъ може да добие животъ, знание и свобода само отъ Бога — отъ никое друго сщество не може той да добие тѣзи нѣща. Всичкитъ погрѣшки на хората се заключаватъ въ това, че търсятъ живота, знанието и свободата тамъ, дето тѣ не сществуватъ. Вследствие на това, въ тѣхъ се заражда вътрешно недоволство. Вътрешното недоволство е признакъ на това, че хората не вървятъ въ правия пжтъ. Нѣкой казва, че е недоволенъ отъ живота. — Той е недоволенъ отъ живота, защото го нѣма въ себе си. Другъ е недоволенъ отъ знанието, защото го нѣма въ себе си. Трети пъкъ е недоволенъ отъ свободата, защото я нѣма въ себе си. Ако има въ себе си живота, знанието и свободата, които изтичатъ отъ Бога, той щѣше да бже напълно доволенъ.

Като се говори за доволството, мнозина се натъкватъ на мисълта, че доволниятъ човѣкъ нѣма потикъ за работа. Не, тази мисълъ е погрѣшна. Животътъ започва съ доволството. Трѣбва човѣкъ да е доволенъ отъ всичко, което му е дадено, за да нѣма какво да го смушава. При това положение той ще има една строго опредѣ-

лена целъ, къмъ която ще се стреми. Каква ще бжде тази целъ? Каква е целта на художника? — Да рисува. Ако той не може да рисува, да копира природата, какъвъ художникъ ще излѣзе отъ него? Каква е целта на техника? — Да мисли, докато изнамѣри такава форма, която съответствува на принципа, който иска да впрегне на работа. Ако вие не можете да впрегнете великитѣ принципи на живота, на знанието и на свободата на работа, какъвъ смисълъ ще има вашиятъ животъ? Безъ това разбиране за живота, за знанието и за свободата, колкото и да се стремите къмъ тѣхъ, тѣ ще бждатъ нѣщо външно за васъ — дреха, накитъ, съ които можете само да се представите, безъ да внесатъ въ васъ нѣкакво вътрешно, дълбоко съдържание и смисълъ. Въ сжщностъ, животътъ има външна страна, но тази негова страна не представя още истинския животъ. Истинскиятъ животъ е нѣщо постоянно, установено, което не се подава на никаква промѣна. Въ каквато форма и да се постави, голѣма или малка, животътъ не се измѣня, той остава единъ и сжщъ. Съвременнитѣ хора искатъ да измѣнятъ живота си, вследствие на което нѣкой мисли, че е успѣлъ да направи това и казва, че измѣнилъ живота си. Това е криво разбиране. Животътъ никога не се измѣня. Когато казвате, че искате да измѣните живота, това подразбира, че търсите такава форма, въ която може той да се прояви. Ако не намѣрите форма, съответна на неговитѣ изисквания той ще се прояви, както знае.

Щомъ се говори за живота, въ връзка съ него се повдига въпросътъ за човѣка. Що е човѣкъ? — Човѣкъ е сжщество, което мисли. Това е общъ изводъ. Съ други думи казано: всѣка мисълъ, приложена въ живота, е изразъ на човѣка. Ако не

може да прояви своя животъ, своето знание и своята свобода, човѣкъ се намира още въ зародиша, въ зачатieto на своята форма.

Христосъ казва: „Ако Отецъ ми е съ васъ, вие ще правите дѣла, каквито и Той прави.“ Следователно, вие нищо не можете да направите, ако Богъ не е съ васъ. Не мислете, че можете да заставите Бога да дойде при васъ. Не, вашата задача е само да не противодействувате на Бога — нищо повече. Какво правите вие? Отъ една страна Му противодействувате, а отъ друга — искате да Му покажете начинъ, пътъ, какъ да се прояви въ васъ. Това е човѣшка работа. Всичката философия на живота се заключава въ следното: Не противодействувайте на Бога, когато се проявява въ живота, въ знанието и въ свободата. — Какъ се изразява това противодействие? — Който не люби, той противодействува на Бога. Който противодействува, той се излага на вътрешна борба, отъ която излиза победенъ. Когато слабиятъ воюва съ силния, той всѣкога остава победенъ, стѣпканъ. Ако невежиятъ се бори съ знаещия, той всѣкога ще бжде стѣпканъ. Ако робътъ се бори съ свободния, той сжщо така ще бжде стѣпканъ. Когато нѣкой ви тъпче, трѣбва да намѣрите причината за това. Като размишлявате и наблюдавате себе си, ще видите, че причината се дължи на факта, че или не любите, или не учите, или нѣмате стремѣжъ къмъ свободата. Свободата обича истината, знанието — мъдростта, а животътъ — любовта. Ако нѣмате любовъ въ себе си, животътъ въ васъ не може да се развива; ако нѣмате обичъ къмъ мъдростта, знанието въ васъ не може да се развива; ако нѣмате любовъ къмъ истината, вашата свобода не може да се прояви. Този е единстве-

ниятъ методъ да проявите живота, знанието и свободата.

Сега всички трѣбва да се стремите къмъ изработване на вътрешни методи за работа. Всички очакватъ да дойде нѣкой отвънъ, да ги научи на нѣщо. Учителътъ може да предаде нѣкакъвъ урокъ на ученицитѣ си, но ако тѣ не приложатъ това, което имъ е предадено, знанието ще остане неразбрано за тѣхъ. За учителя, или за професора е ясно това, което преподава, но ако ученицитѣ му не учатъ и не прилагатъ, това знание ще остане безпредметно. Тѣ нѣма да се домогнатъ до онова, което имъ е потрѣбно въ живота. Мнозина мислятъ, че ще дойде день, когато ще се освободятъ отъ ограниченията въ живота, ще влѣзатъ въ Царството Божие, дето царува радостъ, миръ и веселие. Вѣрно е това, но работа се изисква отъ всички. Затова, именно, азъ ви давамъ методъ, който може да ви помогне за постигане на вашитѣ идеали. Щомъ приложите този методъ, още днесъ можете да влѣзете въ Царството Божие, още днесъ Богъ, светнитѣ, ангелитѣ, добритѣ хора могатъ да посетятъ дома ви. Кога ще дойде това нѣщо за другитѣ хора, не е важно. За васъ може да дойде още днесъ. Какво искате: да дойде Царството Божие за всички хора изведнѣжъ, или да дойде първо за васъ? Едно трѣбва да знаете: Царството Божие е дошло отдавна за свѣта, за Цѣлото, защото Богъ живѣе въ Цѣлото. За частитѣ, обаче, частно за човѣка, Царството Божие още не е дошло. Като части, хората трѣбва да се обединятъ въ едно цѣло, да се организиратъ, за да разбератъ великия законъ на живота.

Мнозина поддържатъ идеята, че Богъ е непостижимъ, че не обръща внимание на тѣхъ, като малки величини въ живота. Питамъ: Защо вие

обръщате внимание на малкия си пръст?—Защото е част от ръката ви, а тя — част от цялото тяло. Ако този пръст се отдели от ръката ви, и да искате, не можете да му обърнете внимание. Следователно, докато сте част от Бога, Той всъкога ще ви обръща внимание. Щом сте част от Бога, вие всъкога ще бъдете на работа. Затова е казано: „Ние сме съработници с Бога.“ Който е съзнал тази истина, той никога не може да противодействува на Божията работа, на Божия план. И като свърши работата, която му е определена, човекът може да си почине. Във почивката само той е свободен.

И тъй, животът, знание и свобода — за физическия живот. Любов, мъдрост, истина — за духовния живот на човека. Всички хора говорят за любовта, като основа на живота и към нея се стремят. Майката обича детето си. Защо? — Защото има някаква връзка към детето си. За знанието ли го обича?—Не. Детето се ражда невежо, не знае да говори, постепенно се учи да приказва. Такова, каквото е детето, майката го обича. Често въ хората се заражда желание да бъдат силни, учени, богати, независими, равни на Бога. Ако постигнат всичко това, ще излезе, че Бог е несъвършен. Тъй едва ли не мислят, че всичко могат да постигнат. Едно трябва да се знае: детето символизира онова начало въ човека, което се стреми към развитие, към усъвършенстване. Тази е причината, заради която майката обича детето си. Тази е причината, заради която Бог обича човека. Майката вижда въ детето си ония сили, способности, които Бог е вложил въ него и се радва, че един ден то ще се повдигне, ще израсте. Тя казва: Каквато съм аз, такова ще стане и моето дете. Започва да прави опити с

него, — единъ, два, три, петъ, десетъ, докато единъ день види, че детето започва да проявява живота, знанието и свободата по сщия начинъ, както тя ги проявява. Докато е при майка си, детето се развива свободно, безъ да се спира върху въпроса, дали тя го обича, или не. То не се съмнява въ обичта на майка, си и затова расте. Който моментъ се усъмни въ любовта ѝ, то се спъва и престава да се развива.

Сщщото може да се каже и за васъ. Който моментъ се усъмните въ любовта на Бога, вашето развитие спира. Ако слуша майка си, детето ще постигне всичко, каквото тя желае. Щомъ постигне това, което майката желае, то ще постигне и своитѣ желанія. Това е законъ. Следователно, ако и вие работите за постигането на Божиитѣ желанія, ще постигнете и своитѣ. Който разбере този законъ, той трѣбва да го приложи, да види неговитѣ резултати. За тази целъ впрегнете страданията, недоразуменията, лошитѣ мисли, чувства и постѣпки на работа! Впрегнете всички вълци, мечки, тигри въ васъ на работа! Не ги избивайте, но работа имъ дайте! Вие сте пуснали вашитѣ вълци и овце на свобода, да правятъ, каквото искатъ. Вълцитѣ, поради своята грубостъ и жестокостъ, сж унищожили частъ отъ живота. Овцетѣ, поради своята нечистота, сж изцапали всички мѣста, дето кракътъ имъ е стѣпалъ. За да не ставатъ тия нѣща впрегнете и вълцитѣ, и овцетѣ на работа!

Кой е най-голѣмиятъ вълкъ въ човѣка? — Недоволството. Коя е най-голѣмата овца въ човѣка? — Доволството. Вълкътъ е недоволството, а овцата — доволството. Азъ взимамъ вълка и овцата като образи, върху които да размишлявате. Тѣй щото, дойде ли при васъ недоволството — вълкътъ, впрег-

нете го на работа. Дойде ли доволството — овцата, впрегнете я на работа. Само по този начинъ ще изпълните волята Божия и ще придобиете три нѣща, необходими за васъ: животъ, знание и свобода.

Изпѣйте пѣсента „Богъ е Любовь.“

4. Беседа отъ Учителя, държана на 15 августъ, 1934 г. 5 ч. с.
Витоша — (Яворови присои.)

Съдържание:

	Стр.
1. Великото въ живота	3
2. Граници на живота	14
3. Противоречия и възможности	29
4. Животъ, знание и свобода	40

ВЕЛИКОТО ВЪ ЖИВОТА

Учителя Петър Константинов Дънов

Съборни беседи 1934 г.

Първо фототипно по изданието от 1934 г.

Предпечатна подготовка

Стефан Кирланев, Матей Тошков

Формат 70x100/32, печатни коли 6.

Издателство "Бяло Братство"

ISBN 954-8091-79-8